

SØNDAG D 5. SEPTEMBER 2010

Prædiken af Søren P. Grarup

Prædikentekst: Johannesevangeliet kap. 5 v. 1-15

Det sete afhænger af øjnene, der ser, siger man.
(Storm P. sagde: Det skete afhænger af aviserne.)

Hvad forestiller dette billede?
- en ung pige eller en gammel kone.

Sådan er det med rigtig mange ting i vort liv - vel nok det meste - det kan ses på flere måder, og det ser forskelligt ud, alt efter, hvordan man ser på det. Til tider kan et være svært at afgøre, hvad der er den rigtige måde at se tingene på. Og måske er der ikke en rigtig og en forkert måde - ofte er flere måder at opfatte tingene på. Men det er sjældent ligegyldigt, hvilken måde vi vælger at anskue livet på - hvilken vej vi vælger at gå til tilværelsens udfordringer. Men det er ikke altid, at vore øjne kan få øje på det smukke billede, som skaber glæde - eller den farbare vej, hvorpå livet kan udfolde sig.

Evangelieteksten rummer eksempler på det.

Den syge mand ved Betesda Dam.

Det hed sig, at når vandet kom i oprør, så var det en Herrens engel, der steg ned i vandet, og så blev der givet én chance for helbredelse - og kun én. Når vi høre det i dag, så lytter de fleste nok med en del skepsis - det lyder lidt som gammelt overtro. Det tager Johannes, der beretter, slet ikke stilling til - han fortæller bare, hvad man sagde om den dam.

Nu skal man ikke bare uden videre afvise underrets mulighed - slet ikke. Men det, der får mig til at blive skeptisk over for det vand-oprørs-fænomen, det er noget helt andet. Betesda hed oprindelig Bet Hezda, som betyder "nådens hus" - og det er Guds nåde, som dette damanlæg med søjlegangene er opkaldt efter. Måske er der engang sket et under her, som har givet anledning til navnet, og som har fået vores syge ven her til at ligge der i 38 år og vente.

Men jeg kan ikke genkende den nådige, barmhjertige Gud, som jeg kender, i en gud, der sender sine engle for at spille held og lotto med menneskers liv. Og det endda på en måde, som mere og mere fastlåser den, hvis nummer aldrig udtrækkes. Det er en gud, der er skabt i synderes billede, og ikke den levende Gud, der skabte mennesket i sit billede.

Den nat, da den Gud selv blev menneske - da Jesus blev født i Betlehem, havde manden allerede ligget ved Bet Hezda i mellem 5 og 8 år. Og han lå der stadig. 38 år. Han har nærmest boet der. Og det har han kunnet, fordi der altid var mange mennesker. Der var fåremarked lige ved siden af, så der var folk nok til at give almisser.

Men altså - 38 år.

Så kommer Jesus forbi og ser manden, og spørger: "Vil du være rask?"

Her er sådan en ting, der kan ses - eller høres - eller i hvert fald læses på to måder.

Spurgte Jesus: "VIL du være rask?" Eller spurgte han: "Vil du være RASK?"

Det forekommer mig, at jeg i tidens løb har hørt adskillige prædikener over denne tekst, hvor pointen netop blev dette "VIL du". Måske har jeg også selv holdt et par stykker af slagsen. Og

det er sandt nok, at når det handler om Guds gaver, Guds frelse, Guds undere, så er det væsentligt, om vi også vil tage imod. Guds indgriben i et menneskes liv er altid interaktiv. For han sætter aldrig mennesket ud af spillet som en marionetdukke. Vores vilje spiller ind på Guds indgriben i vort liv.

Men jo bedre jeg med tiden har lært Jesus at kende selv, er det blevet klart for mig, at Jesus næppe har spurgt den syge mand sådan: "VIL du være rask?" For i den måde at spørge på ligger en slet skjult bebrejdelse, der kun kan afføde dårlig samvittighed. - En dom - et gok i nøden, der så let kan bekræfte et i forvejen knust menneske i: Jeg har ikke ret til Guds velsignelse.

"Nu har du ligget dér i så mange år - vil du overhovedet være rask, eller er det bare noget, du foregiver, for at påkalde dig folks medlidenhed, så du kan få lidt flere almisser."

Jesus ville aldrig møde et nødstedt menneske med et spørgsmål, der bare tilnærmelsesvis kunne høres sådan.

Han er kommet med sin kærlighed, sit lys, sin varme, sin glæde, og har tilbudt manden: "Vil du være RASK?"

Manden kan ikke være i tvivl om, at hvis det skal ske, så må det ske ved et Guds under. Og det er jo lige præcis det han har ligget dér og håbet på i 38 år.

Det svar, man skulle forvente på Jesu spørgsmål, er vel et uforbeholdent JA.

Men det svar kan den syge mand slet ikke finde frem. Det umiddelbare jatak til sådan en gave er begravet dybt under 38 års negative erfaringer - håb, der blev til skuffelser og håbløshed - og troen på en grim gud, hvis nåde består i at spille held og lotto med lidende menneskers liv - og troen på, at det jeg længes efter, ikke kan lade sig gøre.

Han kan kun få øje på det, der ikke kan lade sig gøre. Og det eneste svar, han kan tænke på, bliver en opremsning af alle grundene til, at det ikke kan lade sig gøre.

Havde Jesu spørgsmål nu været: "VIL du være rask?" så havde han vel været nødt til at konstatere, at så var det det - så går vi videre. Men Jesus spurgte: "Vil du være RASK?" og det betød: "Lige nu er der intet jeg hellere vil end at give dig liv og førlighed til bage - livsmod, glæde, lys - det er det, jeg er her for for din skyld.." Det var den gave Jesus stod der med. Men manden så kun alt det, der ikke kunne lade sig gøre.

Er der noget genkendeligt i dette her?

Intet menneske undgår vanskeligheder, skuffelser, og andre hug i livet. Og vi kan hver især stå eller ligge med vanskeligheder af mange slags, dagligdags problemer, der hober sig op - eller vanskeligheder, som for den enkelte kan være lige så alvorlige, som den syge mands sygdom - praktiske eller åndelige vanskeligheder - personlige eller fælles vanskeligheder.

Måske p. gr. a. skuffelser eller nederlag i fortiden, eller bare fordi vi ser for lavt og for småt, kan vi ikke se vej ud, vej igennem - vi ser kun det umulige.

Men Jesus er trådt ind i vort liv. Derfor er vi jo her.

Han kaldte engang sig selv for Vejen, sandheden og livet - for hvor han er, er der altid vej. En ganske anden vej end de blindgyder, vi selv kun kan få øje på.

Han banede vej fra Gud til os, da han blev menneske.

Han banede vej for os ud af syndens fangenskab ud i Guds kærligheds frihed, da han gav sit liv på korset. Og ved tilgivelsen banede han vej for Guds Ånd til vore hjerter.

Han banede vej for os gennem døden til evigt liv med Gud.

Og hvis alt det lyder for ukonkret og for åndeligt til at matche de vanskeligheder og problemer, som vi kan opleve spærre vejen for os i vort liv og vor hverdag, så er det kun fordi det, Jesus gjorde med sit liv, sin død og opstandelse er uendeligt meget større, end hvad vi kan fatte.

Men der er et direkte link derfra til vort liv, vor hverdag, vore problemer, vore blindgyder. For det er den samme grænseløse kærlighed, han møder os med dér.

Og det var den samme grænseløse kærlighed han mødte den syge ved Betesdadammen med. Og derfor lod han sig ikke standse af nok så umulige umuligheder. Han så en anden vej, og sagde ganske enkelt til manden: "Rejs dig, tag din bære og gå."

Efter alt det, der er gået forud, ville den mest logiske reaktion fra manden have været: "Så ti dog stille, tåbe - det er jo lige præcis det, jeg ikke kan! Det er derfor, jeg ligger her." Og havde han svaret sådan, så var der i grunden ingen, der kunne bebrejde ham det.

Men han gør forsøget.

Her ser vi det interaktive i Guds indgriben i et menneskes liv.

Han var nødt til at forsøge det, der før havde været umuligt, for at se, at Gud havde grebet ind i hans liv.

Når Gud byder, når han griber ind, når Jesus kalder, når Helligånden bevæger os, så må vi flytte på os. Så må vi komme - så må vi gå - så må vi handle - så må vi tale - så må vi give os ud, om det så skal være på det, der ser umuligt ud i vores optik.

Når vi så gør det, så risikerer vi - ligesom den helbredte mand - at ramle ind i vanskeligheder og forhindringer, fordi Guds indgriben ser forskellig ud gennem forskellige briller, eller fra forskellig vinkler.

Her kommer han vandrende - eller måske ligefrem dansende - med sin bære under armen.

Underet er sket - livet er nyt og stort og smukt - - - "Du må ikke bære din bære på en sabbat."

Det var jo rigtig nok - det måtte han ikke iflg. sabbatsreglerne.

Der er rigtig mange undertoner i samtalen her.

Manden svarer glad: "Det var ham, som gjorde mig rask, der sagde til mig: Tag din bære og gå.« Men de andre kunne ikke få øje på Guds nåde og kærlighed p. gr. a. et sæt regler og normer og skik og brug.

De spørger ikke: "Hvem var det, der gjorde dig rask?" men: "Hvem var det, der sagde, du skulle bære din bære på en sabbat?"

De kan ikke anerkende, at her er sket et under af Guds nåde. For mennesker, der bryder Guds bud og menneskers reglement, kan bestemt ikke fortjene Guds nåde eller andet godt.

Nu er sabbatsreglerne næppe vores problem. Men hvor er det dog almindeligt, at vi bilder os selv og hinanden ind, at vi skal leve op til dette og hint for at fortjene at være genstand for Guds kærlighed og omsorg.

"Hvad har jeg gjort, siden dette skal ramme mig?" - Har I hørt den sætning før - måske tænkt den eller sagt den selv.

"Er min bøn god nok? - Hvad skal jeg gøre, for at min bøn når længere end til loftet?" Sådanne tanker er af ganske samme skuffe som: "Du må ikke bære din bære på en sabbat!"

Vi kunne finde mange flere tanker og følelser og sætninger af samme skuffe. De er alle sammen forfattet og formuleret af Guds modstander. Og på den skuffe, de hentes frem fra, står der en samlebetegnelse for indholdet - den lyder: "Du er ikke god nok!"

Og det kan jo være lidt svært at modsige. Jesus modsiger det heller ikke, men svarer: "Det ved jeg godt, at du ikke er - det var derfor, jeg gav mit liv på korset for dig. Du er frikendt."

Og netop derfor behøver din bøn ikke at nå længere end til loftet. For intet menneske kan løbe fra Guds grænseløse kærlighed. Og ved sin Ånd er Jesus Kristus os ganske nær, så nær, at han

hører vor bøn - også den bøn, den længsel, som vi p. gr. a. livets skuffelser, menneskers fortræd eller egen dårlig samvittighed ikke tør sætte ord på.

Han er nærmere hos os, end han var hos manden ved Betesdadammen - for han banker på vores hjerter, for at få plads dér. For at kalde os ud af vore blindgyder, bane vej igennem vore umulige forhindringer - og gøre os til hele, sande, frie mennesker, der lever i og af og på og med Guds kærlighed og nåde.

Det er Guds gave til os, ligesom det var Guds gave til manden ved Betesdadammen.